

XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ CÁN BỘ, CÔNG CHỨC, KIỂM TOÁN VIÊN NHÀ NƯỚC TRONG SẠCH, VỮNG MẠNH

VUONG ĐÌNH HUỆ *

Mười lăm năm qua, cùng với việc từng bước hoàn thiện khuôn khổ pháp lý cho tổ chức và hoạt động, xây dựng tổ chức bộ máy theo yêu cầu nhiệm vụ trong từng thời kỳ, công tác xây dựng đội ngũ của ngành kiểm toán nhà nước được thường xuyên chú trọng, tăng cường cả về số lượng và chất lượng, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong giai đoạn mới.

KIỂM toán nhà nước (KTNN) được hình thành và phát triển trên cơ sở Nghị định số 70/CP ngày 11-7-1994 của Chính phủ về việc thành lập cơ quan KTNN và Quyết định số 61/TTg ngày 24-01-1995 của Thủ tướng Chính phủ ban hành Điều lệ tổ chức và hoạt động của KTNN. Từ ngày 1-1-2006, hoạt động KTNN theo quy định của Luật Kiểm toán nhà nước, với vai trò là cơ quan chuyên môn về lĩnh vực kiểm tra tài chính nhà nước do Quốc hội thành lập, hoạt động độc lập và chỉ tuân theo pháp luật; thực hiện chức năng kiểm toán báo cáo tài chính, kiểm toán tuân thủ, kiểm toán hoạt động đối với mọi cơ quan, tổ chức quản lý, sử dụng ngân sách, tiền và tài sản nhà nước.

Xây dựng đội ngũ cán bộ theo phương châm: "công minh, chính trực, nghệ tinh, tâm sáng"

Thực hiện lời dạy của Bác Hồ: *cán bộ là cái gốc của mọi công việc*, những năm qua KTNN luôn chăm lo xây dựng đội ngũ cán bộ

theo phương châm: "công minh, chính trực, nghệ tinh, tâm sáng". Trước yêu cầu nhiệm vụ theo quy định của Luật Kiểm toán nhà nước, để tập trung lãnh đạo công tác cán bộ trong giai đoạn mới, quán triệt các nghị quyết, chính sách của Trung ương, Ban cán sự Đảng KTNN đã ra Nghị quyết số 01/BCS "Một số vấn đề về công tác cán bộ" (tháng 7-2006); Nghị quyết về "Xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức, kiểm toán viên nhà nước trong sạch, vững mạnh, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới" (tháng 4-2008). Đồng thời, KTNN đã xây dựng và tổ chức thực hiện Đề án tăng cường năng lực đội ngũ làm công tác tổ chức cán bộ, bao gồm đối tượng làm công tác cán bộ chuyên trách (Vụ Tổ chức cán bộ) và kiêm nhiệm tại các đơn vị trực thuộc.

Cán bộ, công chức, kiểm toán viên (KTV) nhà nước được tuyển chọn từ 2 nguồn: Một là, các cán bộ, công chức nhà nước có bằng cử nhân trở lên về các chuyên ngành: kiểm toán,

* GS. TS. Ủy viên Trung ương Đảng, Tổng Kiểm toán Nhà nước

kế toán, tài chính, ngân hàng, kinh tế, luật hoặc chuyên ngành khác (kỹ sư xây dựng, giao thông, thủy lợi, công nghệ thông tin...) đã có bề dày kinh nghiệm thực tiễn công tác được tuyển chọn ở các cơ quan, đơn vị và các địa phương. Hai là, các cử nhân mới tốt nghiệp các trường đại học thuộc các chuyên ngành nói trên, được lựa chọn qua các kỳ thi tuyển cán bộ, công chức.

Trên cơ sở chỉ tiêu biên chế được giao, thi tuyển công chức, viên chức luôn được thực hiện công khai, minh bạch, đúng quy định ngay từ khâu lập kế hoạch, xây dựng tiêu chuẩn, đề án tuyển dụng đến tổ chức xét tuyển, thi tuyển thông qua hội đồng với sự tham gia của đại diện các đơn vị sử dụng cán bộ. Đối với cán bộ thuộc diện tiếp nhận đều phải được thẩm tra tại đơn vị quản lý cán bộ về năng lực chuyên môn, phẩm chất đạo đức.

Từ năm 2005, KTNN đã huy động nhiều nguồn lực tài chính và hơn 100 chuyên gia trong và ngoài ngành xây dựng chương trình khung đào tạo các ngạch KTV nhà nước. Với sự trợ giúp của một số cơ quan và tổ chức quốc tế, hàng nghìn lượt cán bộ, KTV đã tham dự nhiều lớp đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ, ngoại ngữ, tin học ở nước ngoài hoặc do chuyên gia nước ngoài giảng dạy tại Việt Nam. Nhiều cán bộ, KTV nhà nước được đào tạo thạc sĩ, tiến sĩ và tham gia các hội thảo quốc tế, hoạt động nghiên cứu, khảo sát công nghệ, phương pháp kiểm toán hiện đại của các quốc gia phát triển. Kiểm toán nhà nước cũng đã cử và đào tạo thành công một số giảng viên có trình độ quốc tế cho Tổ chức quốc tế các Cơ quan Kiểm toán tối cao (INTOSAI), chủ động đào tạo và chọn cử những chuyên gia giỏi tham gia các nhóm nghiên cứu về kiểm toán môi trường, nhóm kiểm toán nợ công của Tổ chức các Cơ quan Kiểm toán tối cao châu Á (ASOSAI), cử 30 KTV đầu tiên tham gia các khóa đào tạo và thi lấy Chứng chỉ KTV quốc tế của Hiệp hội Kế toán viên công chứng Anh quốc (ACCA), và 10 KTV đào tạo và thực hành kiểm toán dài hạn theo chương trình chuyên gia kiểm toán CCAF tại Ca-na-đa. Kiểm toán nhà nước cũng

đã cử hàng chục lượt KTV thực tập kiểm toán tại Đức, tham gia kiểm toán với các tập đoàn kiểm toán độc lập lớn trên thế giới, hoạt động kiểm toán nội bộ của Ngân hàng Thế giới (WB), Ngân hàng Phát triển châu Á (ADB) hoặc kiểm toán chung với KTNN Liên bang Nga để học tập, chia sẻ kinh nghiệm, nâng cao trình độ chuyên môn, tiếp cận công nghệ kiểm toán hiện đại.

Bên cạnh đào tạo chuyên môn, nghiệp vụ, công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho cán bộ, đảng viên luôn được Ban cán sự Đảng, Đảng ủy và lãnh đạo KTNN quan tâm, với sự tham gia tích cực của cả hệ thống chính trị trong ngành. Đồng thời với biện pháp giáo dục qua Cuộc vận động "Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh", Ban cán sự Đảng đã phối hợp cùng với Ban Thường vụ Đảng ủy và lãnh đạo KTNN định kỳ (6 tháng/lần) làm việc với Ban Chấp hành các đoàn thể quần chúng (Công đoàn, Đoàn Thanh niên) để nghe ý kiến phản ánh, kiến nghị của các tổ chức quần chúng, nắm bắt diễn biến tư tưởng của cán bộ, công chức, viên chức và người lao động. Thông qua đó, những ý kiến đóng góp, kiến nghị, đề xuất của các tổ chức đoàn thể được Ban cán sự Đảng tiếp thu để đề ra phương hướng giải quyết, giúp cho sự lãnh đạo, chỉ đạo của Ban cán sự Đảng, Đảng ủy và lãnh đạo KTNN đối với các đoàn thể quần chúng đạt hiệu quả cao. Để duy trì sinh hoạt đúng Điều lệ Đảng, nâng cao năng lực lãnh đạo của Đảng và phù hợp với đặc điểm hoạt động kiểm toán thường xuyên lưu động, ngày 17-3-2008, Đảng ủy KTNN đã ban hành Hướng dẫn số 23 HD/ĐU về thành lập chi bộ đảng sinh hoạt tạm thời đối với tất cả các đoàn kiểm toán. Cách làm này đã phát huy tác dụng tốt đối với việc quản lý cán bộ, đảng viên trong điều kiện công tác xa cơ quan dài ngày, giúp Đảng ủy nắm chắc tư tưởng, tâm tư, nguyện vọng và đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên. Ngoài ra, hằng năm KTNN còn chấm điểm, bình chọn các cuộc kiểm toán đạt "Chất lượng vàng", tôn vinh các cá nhân tiêu biểu xuất sắc trong ngành...

Là cơ quan kiểm tra tài chính công, có trách nhiệm giúp Đảng và Nhà nước góp phần "giữ tiền" và "giữ người" cho đất nước, lãnh đạo KTNN luôn nhận thức rằng trước hết phải "giữ tiền" và "giữ người" cho chính mình, thực hiện triết lý: "bản thân kiểm toán viên và hoạt động kiểm toán cũng phải được kiểm toán và kiểm soát". Vì vậy, KTNN đặc biệt coi trọng công tác kiểm soát chất lượng kiểm toán và đạo đức nghề nghiệp của KTV; công tác phòng, chống tham nhũng và thực hành tiết kiệm, chống lãng phí ngay trong nội bộ ngành, gắn với thực hiện các chương trình hoạt động tổng thể và từng năm về "Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh" nhằm bảo vệ tốt tài sản và con người của cơ quan. Hằng năm, KTNN đều tổ chức thanh tra công vụ, đạo đức nghề nghiệp của KTV. Kết quả thanh tra, kiểm tra được công khai, có tác dụng tốt trong chấn chỉnh kịp thời các sai phạm, kịp thời biểu dương khen thưởng những nhân tố tích cực.

Căn cứ các quy định của Đảng và Nhà nước, KTNN đã xây dựng và ban hành nhiều văn bản hướng dẫn về công tác đánh giá, quy hoạch cán bộ trong toàn ngành; xác định rõ: đánh giá cán bộ trên cơ sở hiệu quả thực của công việc và năng lực thực tiễn; trên cơ sở đánh giá đúng năng lực của cán bộ để quy hoạch đúng vị trí, sở trường của cán bộ; thực hiện nguyên tắc "quy hoạch động và mở", một vị trí quy hoạch nhiều người, một người quy hoạch vào nhiều vị trí. Công tác quy hoạch đã ngày càng được gắn kết với công tác đào tạo, bồi dưỡng, sử dụng cán bộ và đã đi vào nề nếp, hằng năm thực hiện rà soát, đánh giá cán bộ và đưa ra khỏi quy hoạch, bổ sung quy hoạch theo quy định. Sau 3 đợt quy hoạch (từ năm 2006), giai đoạn 2005 - 2010, KTNN đã quy hoạch 11 đồng chí vào vị trí lãnh đạo KTNN (cấp bộ trưởng và thứ trưởng), 76 lượt đồng chí lãnh đạo cấp vụ, 310 lượt đồng chí lãnh đạo cấp phòng; cơ bản đủ về số lượng, cơ cấu và bảo đảm sự kế thừa giữa các thế hệ. Trên cơ sở đó, KTNN đã đề nghị và được Ủy ban Thường vụ Quốc hội ra nghị quyết bổ

nhiệm 3 Phó Tổng KTNN; Tổng KTNN bổ nhiệm 36 lãnh đạo cấp vụ và hơn 100 cán bộ cấp phòng, nhằm đáp ứng yêu cầu phát triển của ngành và tiến trình cải cách hành chính.

Công tác luân chuyển cán bộ lãnh đạo và quản lý được thực hiện theo quy định, tạo được sự đồng thuận cao, cán bộ được luân chuyển yên tâm công tác và phát huy được khả năng. Tính từ năm 2007, KTNN đã điều động, luân chuyển hơn 20 cán bộ cấp vụ, gần 30 cán bộ cấp phòng, một cán bộ cấp vụ được Ban Bí thư điều động làm phó chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh.

Những kết quả đạt được sau 15 năm xây dựng và phát triển

Nhờ làm tốt công tác cán bộ, đội ngũ cán bộ, công chức, KTV nhà nước từng bước lớn mạnh, trưởng thành, thực hiện ngày càng tốt hơn chức năng, nhiệm vụ được giao, đóng góp tích cực vào sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, xây dựng nền tài chính quốc gia minh bạch và bền vững. Sau 15 năm xây dựng và phát triển, từ 4 đơn vị KTNN chuyên ngành và Văn phòng, với 60 người, đến nay KTNN có 25 đơn vị cấp vụ và tương đương cấp vụ, gồm 6 đơn vị tham mưu, 7 KTNN chuyên ngành (kiểm toán các bộ, ngành, cơ quan ở Trung ương, tập đoàn, tổng công ty 90, 91, các ngân hàng, tổ chức tài chính nhà nước, dự án nhóm A...), 9 KTNN khu vực (kiểm toán ngân sách địa phương) và 3 đơn vị sự nghiệp, với hơn 1.300 cán bộ, công chức, KTV, trong đó có gần 1.000 KTV (chiếm 77%); số có trình độ đại học trở lên chiếm 97,5% (riêng KTV là 100%), gần 17% có trình độ trên đại học, trong đó có 5 giáo sư, phó giáo sư, 14 tiến sĩ, hơn 200 thạc sĩ.

Với năng lực được tăng cường theo từng giai đoạn phát triển, 15 năm qua, KTNN đã phát hiện và kiến nghị xử lý tài chính với tổng số tiền 56.412 tỉ đồng, trong đó tăng thu về thuế và các khoản thu khác 14.858 tỉ đồng, giảm chi ngân sách nhà nước (NSNN) là 7.838 tỉ đồng. Tính riêng 5 năm gần đây, KTNN

kiến nghị xử lý tài chính 46.455 tỉ đồng, trong đó tăng thu 10.020 tỉ đồng, giảm chi NSNN 6.465 tỉ đồng; bình quân mỗi đồng NSNN cấp cho KTNN đã góp phần tiết kiệm cho NSNN 58 đồng, gồm: thu về cho NSNN được 36 đồng và giảm chi NSNN 22 đồng. Ngoài ra, KTNN đã kiến nghị hủy bỏ, sửa đổi hàng trăm văn bản sai quy định hoặc không phù hợp thực tế; kiến nghị Quốc hội, Chính phủ sửa đổi, bổ sung pháp luật về quản lý kinh tế ngày càng phù hợp hơn yêu cầu và thực tiễn quản lý.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, công tác tổ chức cán bộ của ngành trong những năm qua còn bộc lộ những hạn chế cần khắc phục, đó là: Đội ngũ KTV còn những bất cập, thiếu về số lượng, cơ cấu giữa các ngành nghề chưa cân đối, trình độ chuyên môn không đồng đều; tính chuyên nghiệp trong công tác còn hạn chế. Công tác đào tạo, nhất là đào tạo đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý cấp vụ, cấp phòng chưa thực sự gắn với công tác quy hoạch cán bộ. Việc đào tạo theo các ngạch, bậc công chức, KTV, nhìn chung còn nặng về lý thuyết, chưa thực sự gắn với đào tạo nghề, đào tạo thực hành theo chuẩn mực, quy trình kiểm toán, phù hợp với từng lĩnh vực chuyên môn sâu. Việc quản lý cán bộ, công chức, nhất là đạo đức nghề nghiệp KTV còn những bất cập và hạn chế...

Để thực hiện mục tiêu của công tác cán bộ từ nay đến năm 2015

Trong bối cảnh phát triển kinh tế - xã hội và xu hướng phát triển chung hiện nay, vị trí, vai trò của các cơ quan kiểm tra tài chính công đối với việc nâng cao trách nhiệm trong quản lý tài chính, ngân sách, phòng, chống tham nhũng, công khai minh bạch, hội nhập quốc tế... ngày càng quan trọng. Với bề dày hoạt động 15 năm, còn khá trẻ so với nhiều cơ quan KTNN khác trên thế giới có lịch sử hàng trăm năm, KTNN Việt Nam đang đứng trước vận hội phát triển thuận lợi nhưng cũng phải đối mặt với những khó khăn, thách thức mới. Ban cán sự Đảng KTNN đã xác định mục tiêu của

công tác cán bộ từ nay đến năm 2015 là: *Xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức, KTV nhà nước có bản lĩnh chính trị vững vàng, đạo đức nghề nghiệp trong sáng, tận tụy với công việc, yêu ngành, yêu nghề, được trang bị đầy đủ kiến thức về chuyên môn, ngoại ngữ, tin học, có khả năng cụ thể hóa các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước trong hoạt động kiểm toán; có trình độ, kỹ năng chuyên nghiệp, từng bước chính quy, hiện đại đáp ứng yêu cầu hội nhập quốc tế, xây dựng KTNN có trình độ chuyên nghiệp cao, từng bước hiện đại, trở thành cơ quan kiểm tra tài chính công có trách nhiệm và uy tín, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, phù hợp với các thông lệ và chuẩn mực quốc tế.*

Để đạt được mục tiêu trên, các nhiệm vụ và giải pháp phải tập trung thực hiện là:

Thứ nhất, nâng cao chất lượng, phát triển đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức đủ về số lượng, cơ cấu chuyên môn và cơ cấu ngạch hợp lý. Trong giai đoạn 2009 - 2015, tầm nhìn 2020, cùng với tăng số lượng KTNN khu vực lên 15 đơn vị, cần tăng quy mô đội ngũ ít nhất 2,5 đến 3 lần so với hiện nay, để bảo đảm kiểm toán hàng năm quyết toán NSNN địa phương theo quy định của Luật Ngân sách nhà nước; trong đó KTV khoảng 85%, công chức làm công tác hành chính khoảng 10%, viên chức ở các đơn vị sự nghiệp khoảng 5%. Tổ chức tuyển dụng, thi tuyển cán bộ, công chức bảo đảm công khai, dân chủ, chú trọng lựa chọn những cán bộ có lập trường, tư tưởng chính trị vững vàng, có phẩm chất đạo đức tốt, tâm huyết với ngành, tình nguyện công tác lâu dài tại KTNN, có trình độ chuyên môn vững, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ của ngành trong thời gian trước mắt cũng như lâu dài. Triển khai thực hiện tốt Đề án tinh giản biên chế, sắp xếp lại hợp đồng lao động và chuẩn hóa đội ngũ công chức, viên chức của KTNN ban hành kèm theo Quyết định số 159/QĐ-KTNN ngày 19-2-2009 của Tổng KTNN.

Thứ hai, đào tạo, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực phù hợp với từng loại hình

kiểm toán, theo từng chức danh gắn với tiêu chuẩn hóa cán bộ; đa dạng hóa các loại hình và chuyên ngành đào tạo trong nước và ngoài nước; kết hợp trang bị kiến thức nghiệp vụ với việc nâng cao phẩm chất chính trị, đạo đức văn hóa nghề nghiệp, kiến thức pháp luật và kỹ năng thực hành; đào tạo nghiệp vụ kiểm toán trong môi trường công nghệ thông tin, ngoại ngữ, tin học. Rà soát, đánh giá cơ cấu và chất lượng đội ngũ, trên cơ sở đó xây dựng đề án, kế hoạch tuyển chọn để đào tạo, bồi dưỡng theo lộ trình ngắn hạn, trung hạn và dài hạn; quy hoạch đào tạo cán bộ ở nước ngoài theo Đề án 165 của Bộ Chính trị nhằm có được đội ngũ chuyên gia đầu ngành đối với từng lĩnh vực chuyên môn, tiếp cận trình độ các nước tiên tiến trong khu vực và trên thế giới. Tăng cường giáo dục chính trị tư tưởng; gắn việc triển khai thực hiện các chỉ thị, nghị quyết của Trung ương, nghị quyết của Ban cán sự Đảng và Đảng ủy KTNN với thực hiện kế hoạch tổng thể và từng năm Cuộc vận động "Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh".

Thứ ba, đổi mới và tổ chức thực hiện tốt công tác đánh giá, quy hoạch, bổ nhiệm, bổ nhiệm lại cán bộ trên cơ sở quy định về phân cấp quản lý cán bộ, công chức, viên chức và người lao động của KTNN đã cụ thể hóa Quyết định số 67-QĐ/TW ngày 4-7-2007 của Ban Chấp hành Trung ương và Hướng dẫn số 09-HD/BTCTW ngày 26-9-2007 của Ban Tổ chức Trung ương vào điều kiện và đặc thù công tác của ngành. Trong đó, đổi mới đánh giá cán bộ theo hướng lấy kết quả hoàn thành nhiệm vụ làm thước đo chủ yếu và qua công hiến thực tiễn; coi trọng và phát huy trách nhiệm của người đứng đầu, người trực tiếp quản lý trong đánh giá cán bộ; tập trung kiện toàn đội ngũ làm công tác tổ chức cán bộ vững mạnh, lựa chọn những cán bộ có phẩm chất đạo đức, có năng lực, tinh thần trách nhiệm cao và kinh nghiệm để làm công tác tổ chức cán bộ.

Thứ tư, tiếp tục đẩy mạnh công tác luân chuyển cán bộ, xây dựng và tổ chức thực hiện có hiệu quả quy định về luân chuyển cán bộ

lãnh đạo trong ngành; thực hiện tốt việc chuyển đổi vị trí công tác theo Quyết định số 1331/QĐ-KTNN ngày 15-10-2008 của Tổng KTNN về quy định các vị trí công tác phải thực hiện định kỳ chuyển đổi và Hướng dẫn số 80/HD-KTNN ngày 9-2-2009 về chuyển đổi và thời hạn định kỳ chuyển đổi vị trí công tác đối với cán bộ, công chức, viên chức KTNN.

Thứ năm, tăng cường công tác quản lý, giám sát đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức; thực hiện đồng bộ các giải pháp nhằm trong sạch hóa đội ngũ cán bộ. Hoàn chỉnh các quy định của KTNN về chuẩn mực kiểm toán, đạo đức nghề nghiệp và quy tắc ứng xử của KTV, quy trình kiểm soát chất lượng kiểm toán; quy định rõ chức năng, nhiệm vụ của từng bộ phận, từng cán bộ, công chức, viên chức, tăng cường trách nhiệm đối với người đứng đầu cơ quan, đơn vị và các tổ chức trực thuộc KTNN. Tiếp tục thực hiện tốt và nâng cao chất lượng sinh hoạt đảng tạm thời đối với các đoàn kiểm toán theo Hướng dẫn số 23 HD/ĐU của Đảng ủy KTNN. Kết hợp giữa kiểm tra của Đảng với thanh tra ngành, thanh tra nhân dân, áp dụng các hình thức thanh tra, kiểm tra định kỳ, đột xuất; kiên quyết xử lý kỷ luật đối với cán bộ, công chức vi phạm kỷ luật của Đảng, pháp luật của Nhà nước và quy định của ngành.

Ban cán sự Đảng phối hợp với Đảng ủy KTNN thực hiện thí điểm việc liên hệ với cấp ủy, tổ chức đảng của đơn vị được kiểm toán để nắm bắt diễn biến tư tưởng, tinh thần, thái độ làm việc của cán bộ, đảng viên trong thời gian thực hiện nhiệm vụ kiểm toán tại đơn vị, đồng thời qua đó để đánh giá cán bộ.

Thứ sáu, thực hiện tốt chính sách đãi ngộ trong phạm vi nguồn lực được giao và quy định của Nhà nước; kịp thời động viên, khen thưởng đối với cán bộ, công chức, KTV, viên chức và người lao động có thành tích trong công tác và học tập. Nghiên cứu, đề xuất với Đảng, Nhà nước có cơ chế, chính sách đặc thù để đầu tư cho công tác đào tạo, bồi dưỡng và thu hút nhân tài cho KTNN, chế độ phụ cấp thâm niên cho nghề kiểm toán, phụ cấp trách nhiệm cho tổ trưởng, trưởng đoàn kiểm toán. □